DOMSTOLENS DOM (Sjette Afdeling)

6. juli 2000 *

I sag C-73/99,

angående en anmodning, som Sozialgericht Münster (Tyskland) i medfør af EF-traktatens artikel 177 (nu artikel 234 EF) har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag,

Viktor Movrin

mod

Landesversicherungsanstalt Westfalen,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af EF-traktaten og Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de

* Processprog: tysk.

sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, som ændret og ajourført ved Rådets forordning (EF) nr. 118/97 af 2. december 1996 (EFT 1997 L 28, s. 1),

har

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, J.C. Moitinho de Almeida (refererende dommer), og dommerne R. Schintgen, C. Gulmann, J.-P. Puissochet og V. Skouris,

generaladvokat: F.G. Jacobs
justitssekretær: assisterende justitssekretær H. von Holstein,

efter at der er indgivet skriftlige indlæg af:

— Viktor Movrin ved advokat G. Hesen, Aachen

— Landesversicherungsanstalt Westfalen ved direktør J. Försterling

— den tyske regering ved afdelingschef W.-D. Plessing og kontorchef C.-D. Quassowski, begge Forbundsfinansministeriet, som befuldmægtigede

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved juridisk konsulent P. Hillenkamp, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtiget, bistået af advokat R. Karpenstein, Hamburg,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at der i retsmødet den 13. januar 2000 er afgivet mundtlige indlæg af Viktor Movrin, af den tyske regering og af Kommissionen,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 23. marts 2000,

afsagt følgende

Dom

1 Ved kendelse af 26. januar 1999, indgået til Domstolen den 2. marts 1999, har Sozialgericht Münster i medfør af EF-traktatens artikel 177 (nu artikel 234 EF) forelagt et præjudicielt spørgsmål om fortolkningen af EF-traktaten og Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, som ændret og ajourført ved Rådets forordning (EF) nr. 118/97 af 2. december 1996 (EFT 1997 L 28, s. 1, herefter »forordning nr. 1408/71«).

2 Spørgsmålet er blevet rejst under en sag mellem Viktor Movrin, der er nederlandsk statsborger med bopæl i Nederlandene, og Landesversicherungsanstalt Westfalen (pensionskassen i delstaten Westfalen, herefter »LVA«)

vedrørende LVA's afslag på at tildele Movrin et tilskud til betaling af bidragene til hans lovpligtige sygeforsikring i Nederlandene.

Fællesskabsbestemmelserne

3 Det bestemmes i artikel 1, litra t), i forordning nr. 1408/71:

»I denne forordning:

...

t) betyder udtrykkene 'ydelser', 'pensioner' og 'renter' samtlige ydelser, pensioner og renter, herunder samtlige dele af dem, der afholdes af offentlige midler, og samtlige forhøjelser i form af reguleringstillæg eller andre tillæg, med forbehold af bestemmelserne i afsnit III, samt de ydelser i form af kapitalbeløb, der kan træde i stedet for pensioner eller renter, samt udbetalinger, der foretages som refusion af bidrag.«

4 Artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 1408/71 bestemmer:

»Personer, der er bosat på en medlemsstats område, og som er omfattet af denne forordning, har de samme pligter og rettigheder i henhold til en medlemsstats

lovgivning som denne medlemsstats egne statsborgere, medmindre andet følger af særlige bestemmelser i denne forordning.«

5 Det bestemmes i artikel 10, stk. 1, første afsnit, i forordning nr. 1408/71:

»Kontantydelser ved invaliditet eller alderdom eller til efterladte, erstatning i anledning af arbejdsulykker eller erhvervssygdomme samt ydelser ved dødsfald, hvortil der er erhvervet ret efter lovgivningen i en eller flere medlemsstater, kan, medmindre andet er bestemt i denne forordning, ikke nedsættes, ændres, stilles i bero, inddrages eller beslaglægges som følge af, at den berettigede er bosat i en anden medlemsstat end den, hvori den institution, som det påhviler at udrede ydelsen, er beliggende.«

6 Artikel 27 i forordning nr. 1408/71, som er placeret i kapitel 1, afsnit III, der har overskriften »Sygdom og moderskab«, bestemmer:

»En person, der har ret til pension eller rente efter lovgivningen i to eller flere medlemsstater, herunder lovgivningen i den medlemsstat, på hvis område den pågældende er bosat, og som har ret til ydelser efter lovgivningen i sidstnævnte medlemsstat, i givet fald under iagttagelse af bestemmelserne i artikel 18 og bilag VI, modtager, ligesom sine familiemedlemmer, disse ydelser fra bopælsstedets institution og for denne institutions regning, som om den pågældende alene var berettiget til pension eller rente efter den sidstnævnte medlemsstats lovgivning.«

7 Det bestemmes i forordningens artikel 33, stk. 1, som findes i det samme kapitel:

»Den institution i en medlemsstat, som det påhviler at udbetale en pension eller rente, og som efter den lovgivning, der gælder for institutionen, skal tilbageholde bidrag, der påhviler pensionisten eller rentemodtageren til dækning af ydelser ved sygdom og moderskab, er berettiget til at foretage sådanne tilbageholdelser, beregnet i overensstemmelse med den pågældende lovgivning, i den pension eller rente, som institutionen skal udbetale, for så vidt en institution i den nævnte medlemsstat skal bære udgifterne ved de ydelser, der er udredt i medfør af artikel 27, 28, 28a, 29, 31 og 32.«

Den nationale lovgivning

8 Ifølge § 23, stk. 1, nr. 1, litra e), i Sozialgesetzbuch Erstes Buch (lov om social sikring, første bog, herefter »SBG I«) er tilskud til betaling af bidragene til sygeforsikring ydelser omfattet af den lovpligtige alderspension.

9 Det bestemmes i § 249a i Sozialgesetzbuch Fünftes Buch (lov om social sikring, femte bog, herefter »SGB V«):

»De personer, der er tvungent forsikret [i den lovpligtige sygeforsikring], og som oppebærer en pension, der betales i henhold til den lovpligtige alderspensionsordning, og pensionskasserne bærer hver halvdelen af bidragene, der beregnes på grundlag af pensionen.«

10 § 255, stk. 1, i SGB V er formuleret som følger:

»De bidrag, som den forsikringspligtige skal betale af sin pension til den tvungne [syge-] forsikring, tilbageholdes af pensionskasserne i forbindelse med pensionens udbetaling og indbetales derefter sammen med de bidrag, der bæres af de nævnte kasser, til Bundesversicherungsanstalt für Angestellte, hvorfra de tilgår sygekasserne, bortset fra landbrugets sygekasser.«

11 § 106, stk. 1, i Sozialgesetzbuch Sechstes Buch (lov om social sikring, sjette bog, herefter »SGB VI«), bestemmer i den version, der finder anvendelse i hovedsagen:

»Pensionister, der er frivilligt forsikrede under den lovpligtige sygeforsikringsordning eller forsikret gennem et sygeforsikringsselskab, der er undergivet de kompetente tyske myndigheders kontrol, oppebærer ud over deres pension et tilskud til betaling af udgifterne til sygeforsikringen. Denne bestemmelse finder ikke anvendelse, hvis de forsikrede samtidigt er tvungent forsikret under den lovpligtige sygeforsikringsordning.«

12 § 106, stk. 2, i SGB VI bestemte i den affattelse, der var gældende indtil den 31. december 1996, følgende:

»Det månedlige tilskud svarer til det bidrag til sygeforsikringen, som pensionskassen skal afholde for de pensionsmodtagere, som er tvungent forsikrede under den lovpligtige sygeforsikringsordning. Tilskuddet kan højst udgøre halvdelen af

de faktiske udgifter, der er forbundet med sygeforsikringen. Når pensionister oppebærer flere pensionsydelser, betaler pensionskasserne et tilskud nedsat i forhold til andelen af pensionsydelsernes størrelse. Tilskuddet kan også betales i form af et samlet beløb, der tillægges en af pensionsydelserne.«

13 § 106, stk. 2, i SGB VI bestemte i den affattelse, der var gældende med virkning fra den 1. januar 1997, følgende:

»I månedligt tilskud ydes halvdelen af det beløb, der fremkommer ved anvendelsen af sygekassernes gennemsnitlige almindelige bidragssats på pensionsydelsen. Denne sats fastsættes hvert år den 1. januar af Forbundssundhedsministeriet med virkning for hele forbundsstatens område. Den afrundes med en decimal. Den finder anvendelse fra den 1. juli i det pågældende kalenderår til den 30. juni i det følgende år. Det månedlige bidrag kan højst udgøre halvdelen af de faktiske udgifter, der er forbundet med sygeforsikringen. Såfremt pensionisten oppebærer flere pensionsydelser, betaler pensionskasserne et begrænset beløb, der er proportionalt med pensionsydelserne. Tilskuddet kan også betales i form af et samlet beløb, der tillægges en af disse pensionsydelser.«

14 § 111, stk. 2, i SGB VI bestemmer følgende med hensyn til de pensionsberettigede, som har fast bopæl i udlandet:

»Disse berettigede oppebærer ikke tilskud til bidragene til sygeforsikring og plejeforsikring.«

Hovedsagen

15 Viktor Movrin, som har tilbagelagt aldersforsikringsperioder i Tyskland, oppebar med virkning fra den 1. marts 1991 en tysk invalidepension på 1 070,13 DEM månedligt nettobeløb. Ved afgørelse af 11. februar 1993 blev han endvidere tildelt et tilskud på 6,4% af den nævnte pension til betaling af bidragene til hans sygeforsikring.

16 Efter at den nederlandske forsikringsinstitution i Heerlen (Nederlandene) havde meddelt den tyske institution, at Movrin var tvungent forsikret mod sygdom i Nederlandene i henhold til den lovpligtige sygeforsikringsordning, fik Movrin ved afgørelse af 18. juni 1993 udbetalt den indeholdte egenandel til Krankenversicherung der Rentner (pensionsmodtagernes sygeforsikring, herefter »KVdR«), fordi han på grund af en sygeforsikring i Nederlandene, der trådte i stedet for den tyske ordning, ikke var tvungent forsikret.

17 Ved afgørelse af 7. september 1995 tildelte LVA Movrin en almindelig alderspension på 1 335,36 DEM månedligt fra den 1. september 1995 i stedet for invalidepension, da Movrin var fyldt 65 år.

18 Movrin har desuden siden den 1. august 1995 oppebåret en alderspension fra den nederlandske institution for pensionsforsikring. Denne tilbageholder i forbindelse med pensionsudbetalingen sygeforsikringsbidragene, der bliver beregnet under hensyntagen til det samlede beløb, der modtages i nederlandsk og tysk alderspension. Movrin oppebærer i øvrigt et tilskud fra den nederlandske institution til at kompensere for den udgift, der påhviler ham til sygeforsikring. Der bliver ikke ved beregningen af dette tilskud taget hensyn til den forsikredes tyske pension.

19 Ved skrivelse af 21. november 1996 ansøgte Movrin under henvisning til § 106 i SGB VI og § 249a i SGB V sammenholdt med artikel 10 i forordning nr. 1408/71 om tilskud til den del af bidragene til hans nederlandske sygeforsikring, som skal betales som følge af hans tyske pension. Da han oppebærer en tysk pension, har han efter egen opfattelse krav på det ansøgte tilskud, og et afslag på denne ydelse ville stride mod artikel 10, stk. 1, i forordning nr. 1408/71 og EF-traktatens artikel 51 (efter ændring nu artikel 42 EF).

20 Movrin understregede, at enhver pensionist, der er tvungent forsikret i den lovpligtige sygeforsikring i Tyskland, i henhold til § 249a i SGB V får betalt halvdelen af bidragene til sygeforsikringen, som bliver beregnet på grundlag af den pension, der modtages i henhold til den lovpligtige forsikring, uanset hvilken medlemsstat han er bosat i. Desuden oppebærer enhver pensionist, der frivilligt er forsikret i den lovbestemte sygeforsikring i Tyskland eller har tegnet en privat sygeforsikring i en medlemsstat, et tilskud til forsikring i henhold til § 106 i SGB VI, svarende til halvdelen af bidragene til den omhandlede sygeforsikring, også selv om den pågældende er bosat i en anden medlemsstat. Pensionister, der er bosat i en anden medlemsstat og dér er tvungent forsikret i den lovpligtige sygeforsikring, kan som de eneste ikke modtage dette tilskud.

21 Dette udgør ifølge Movrin en tilsidesættelse af ligebehandlingsprincippet i artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 1408/71. Han har ligeledes bemærket, at efter artikel 10 i forordning nr. 1408/71 kan der ikke gives afslag på kontantydelser ved alderdom, som ydes efter bestemmelserne i en medlemsstat, med den begrundelse, at den berettigede er bosat i en anden medlemsstat. Desuden er det ifølge Movrin ikke rimeligt, at personer, der modtager en tysk pension og er tvungent forsikret i den lovpligtige sygeforsikring i Tyskland, får et tilskud i henhold til § 249a i SGB V, mens de, der modtager en sådan pension og som er bosat i en anden medlemsstat, hvor de derfor er tvungent sygeforsikret, ikke har krav på denne ydelse. Movrin har oplyst, at han har pligt til at være medlem af den lovbestemte sygeforsikring i Nederlandene og ikke har mulighed for at tegne en sygeforsikring, hvortil der kan ydes tilskud i Tyskland. De tyske love, som er til hinder for, at Movrin kan oppebære det ansøgte tilskud, indebærer endvidere en

skjult forskelsbehandling i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i EF-traktatens artikel 6, stk. 1 (efter ændring nu artikel 12, stk. 1, EF), i det omfang det følger af disse bestemmelser, at udlændinge typisk bliver stillet ringere. Disse love udgør ydermere en tilsidesættelse af princippet om arbejdskraftens frie bevægelighed i EF-traktatens artikel 48 (efter ændring nu artikel 39 EF).

22 Ved afgørelse af 9. januar 1997 afslog LVA at yde tilskud til bidrag efter § 106 i SGB VI. Movrin er ifølge denne afgørelse som modtager af både en tysk og en nederlandsk pension i henhold til artikel 27 i forordning nr. 1408/71 undergivet sygeforsikringspligt efter den nederlandske lovgivning. Det betyder ifølge LVA, at KVdR ikke finder anvendelse, hvorfor der heller ikke kan ydes tilskud efter § 106 i SGB VI. Artikel 10, stk. 1, i forordning nr. 1408/71 finder ikke anvendelse her, allerede fordi der ikke består et krav på kontantydelser til sygeforsikringen fra den tyske lovpligtige pensionsforsikring. Ligebehandlingsprincippet i artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 1408/71 kan heller ikke påberåbes til fordel for sagsøgeren. En tysk statsborger, der ikke er omfattet af den tvungne sygeforsikring for pensionister, har nemlig ifølge LVA heller ikke krav på et tilskud til betaling af bidragene til sygeforsikring.

23 Movrin indgav en klage over denne afgørelse, idet han yderligere gjorde gældende, at artikel 27 i forordning nr. 1408/71 ikke på nogen måde var til hinder for hans krav. Denne bestemmelse omhandler nemlig kun de tilfælde, hvor der modtages ydelser i henhold til sygeforsikringen. I det foreliggende tilfælde drejer det sig imidlertid om ydelse af et tilskud, der er en pensionsydelse i henhold til artikel 1, litra t), i forordning nr. 1408/71 og dermed en del af den tyske alderspension. Dette følger også af § 23, stk. 1, nr. 1, litra e), i SGB I, hvorefter tilskud til bidragene til sygeforsikring er ydelser i henhold til den lovpligtige pensionsforsikring. Movrin fandt på dette grundlag, at han kan påberåbe sig artikel 10, stk. 1, i forordning nr. 1408/71.

24 Ved afgørelse af 26. juni 1997 afviste LVA's klageudvalg klagen af de grunde, der var anført i LVA's afgørelse af 9. januar 1997. Det tilføjedes, at det i § 249a i SGB V udelukkende bestemmes, hvem der skal betale de sygeforsikringsbidrag, der efter § 228 i SGB V skal afholdes af en bidragspligtig pension. For pensionister, der som Movrin oppebærer flere forskellige pensioner, gælder der imidlertid ikke i henhold til artikel 27 i forordning nr. 1408/71 nogen pligt til at være forsikret i Tyskland hos KVdR. I Movrin's tilfælde følger sygeforsikringspligten alene af nederlandske bestemmelser.

25 Den 1. august 1997 anlagde Movrin anlagt sag ved Sozialgericht Münster til prøvelse af LVA's klageudvalgs afgørelse, og herunder gentog han sine anbringender. Han har gjort gældende, at hans opfattelse også støttes af Kommissionen, der i høringsskrivelse af 13. november 1991 i sag SG(91)D/21325-A/91/0807 mod Forbundsrepublikken Tyskland har kritiseret, at Bundesversicherungsanstalt für Angestellte (herefter »BfA«) ikke ydede tilskud til bidrag til sygeforsikring til pensionister, der havde tegnet sygeforsikring i et forsikringsselskab med sæde i udlandet. Det antages i denne skrivelse, at et tilskud til sygeforsikring er en pensionsydelse i den betydning, hvori udtrykket anvendes i artikel 1, litra t), og artikel 10, stk. 1, i forordning nr. 1408/71.

26 Ved afgørelse af 21. oktober 1997 gav Sozialgericht Münster ikke Movrin medhold i søgsmålet.

27 Movrin appellerede den 25. november 1997 afgørelsen til Landessozialgericht Nordrhein-Westfalen. Han har for denne ret gentaget, at det ansøgte tilskud i modsætning til, hvad der er LVA's opfattelse, ikke er en sygeforsikringsydelse efter

artikel 27 i forordning nr. 1408/71, men en pensionsydelse i den forstand, hvori udtrykket anvendes i artikel 1, litra t), i denne forordning, således at også artikel 10 finder anvendelse. Han har gjort gældende, at den samme argumentation fremført af Kommissionen fik den tyske lovgiver til at ændre den tidligere retsstilling således, at modtagere af en tysk pension, der har ladet sig forsikre hos et forsikringsselskab med sæde i udlandet, også kan modtage et tilskud til bidrag til deres sygeforsikring. Movrin gør gældende, at der ikke kan gælde noget andet for modtagere af en tysk pension, der som han bor og er sygeforsikret i en anden medlemsstat. I overensstemmelse hermed fastslog Domstolen i dom af 26.5.1976, sag 130/75, Aulich (Sml. s. 697), at en i Nederlandene bosat person, der oppebar en tysk pension, havde ret til et tilskud til bidrag til sin sygeforsikring, som var tegnet frivilligt i henhold til nederlandsk ret.

28 Movrin har gjort gældende, at der i givet fald er grund til at anmode Domstolen om en præjudiciel afgørelse af spørgsmålet, om bidragstilskuddet til sygeforsikring er en pensionsydelse, der er omfattet af artikel 10 i forordning nr. 1408/71.

29 LVA har for sit vedkommende henvist til, at Bundessozialgericht i en dom af 27. april 1977 fastslog, at et tilskud til sygeforsikringsbidrag fra Tyskland er udelukket, når der findes en udenlandsk lovpligtig sygeforsikring. Ifølge LVA er den førnævnte Aulich-dom ikke relevant i denne sag, fordi Movrin ikke er frivilligt, men tvungent omfattet af den nederlandske sygeforsikring. Efter § 106, stk. 1, andet punktum, i SGB VI er udbetaling af et tilskud til sygeforsikring udelukket, når pensionisten samtidig er underlagt en lovpligtig sygeforsikring.

30 Ved dom af 27. juli 1998 har Landessozialgericht Nordrhein-Westfalen annulleret den anfægtede afgørelse og hjemvist sagen til Sozialgericht Münster, som har besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Er det i strid med fællesskabsretten, at sagsøgte afslår at tildele sagsøgeren, der oppebærer en almindelig alderspension fra sagsøgte, et tilskud til bidragene til hans nederlandske sygeforsikring?«

De præjudicielle spørgsmål

31 Den forelæggende ret ønsker med dette spørgsmål nærmere bestemt oplyst, om artikel 1, litra t), og artikel 10, stk. 1, i forordning nr. 1408/71 skal fortolkes således, at et i en medlemsstats lovgivning hjemlet tilskud til betaling af bidragene til en sygeforsikring som det i hovedsagen omhandlede udgør en kontantydelse ved alderdom i de førnævnte bestemmelsers forstand, som den, der er berettiget til en alderspension i henhold til de nævnte regler, kan gøre krav på, selv om han har bopæl i en anden medlemsstat, hvor han er omfattet af en tvungen sygeforsikring.

32 Det bemærkes, at i overensstemmelse med artikel 10, stk. 1, i forordning nr. 1408/71 kan kontantydelser ved alderdom, hvortil der er erhvervet ret efter lovgivningen i en eller flere medlemsstater, ikke nedsættes, ændres, stilles i bero, inddrages eller beslaglægges som følge af, at den berettigede er bosat i en anden medlemsstat end den, hvori den institution, som det påhviler at udrede ydelsen, er beliggende.

33 Denne bestemmelse indebærer, at det hverken er til hinder for at erhverve ret til de i bestemmelsen omhandlede ydelser eller kan begrunde fortabelse af retten til ydelserne, at en person ikke er bosat i den medlemsstat, hvori den institution, som det påhviler at udrede ydelserne, er beliggende (dom af 24.2.1987, forenede sager 379/85, 380/85, 381/85 og 93/86, Giletti m.fl., Sml. s. 955, præmis 17).

34 I øvrigt bestemmes det i artikel 1, litra t), i forordning nr. 1408/71, at udtrykkene »ydelser«, »pensioner« og »renter« ved anvendelsen af denne forordning betyder »samtlige ydelser, pensioner og renter, herunder samtlige dele af dem, der afholdes af offentlige midler, og samtlige forhøjelser i form af reguleringstillæg eller andre tillæg, med forbehold af bestemmelserne i afsnit III, samt de ydelser i form af kapitalbeløb, der kan træde i stedet for pensioner eller renter, samt udbetalinger, der foretages som refusion af bidrag«.

35 LVA mener, at det i hovedsagen omhandlede tilskud udgør en ydelse ved sygdom. For så vidt som det i henhold til artikel 27 i forordning nr. 1408/71 er lovgivningen i bopælsmedlemsstaten, som her er Kongeriget Nederlandene, der finder anvendelse på ydelser ved sygdom, vil Movrin ikke kunne støtte ret på den tyske sygeforsikringsordning for pensionister. Hvis ikke der er erhvervet ret til ydelser i henhold til den lovpligtige tyske pensionsforsikringsordning, kan artikel 10 i forordning nr. 1408/71 heller ikke gøres gældende.

36 Den tyske regering har anført, at det i hovedsagen omhandlede tilskud ikke skal betragtes som en »ydelse« i den nævnte forordnings artikel 1, litra t)'s forstand, når den pågældende, som det her er tilfældet, er omfattet af en tvungen sygeforsikringsordning. I et sådant tilfælde bliver det tyske tilskud nemlig ikke betalt til en pensionsmodtager, der har bopæl i Tyskland, men direkte til sygeforsikringen. Artikel 10 i forordning nr. 1408/71 kan derfor ikke finde anvendelse.

37 Med henblik på at besvare det præjudicielle spørgsmål skal det undersøges, om det omtvistede tilskud udgør en »kontantydelse ved alderdom« i den nævnte forordnings artikel 10's forstand.

38 Ifølge Domstolens praksis afhænger besvarelsen af spørgsmålet, om en ydelse er omfattet af anvendelsesområdet for forordning nr. 1408/71, i det væsentlige af de grundlæggende kendetegn ved ydelsen, navnlig dens formål og de betingelser, hvorunder den tilkendes (jf. bl.a. dom af 3.6.1992, sag C-45/90, Paletta m.fl., Sml. I, s. 3423, præmis 16).

39 Således som Movrin og Kommissionen med rette har anført, fremgår det direkte af den tyske lovgivning, at der er den nødvendige forbindelse mellem det i hovedsagen omhandlede tilskud samt dettes formål og alderspensionen.

40 Der er med hensyn hertil grund til særligt at bemærke, at opnåelse af det omtvistede tilskud forudsætter, at der består en ret til pension, at dette tilskud er bevilget af en pensionskasse, at beløbet er beregnet på grundlag af størrelsen af de bidrag, der er indbetalt til sygeforsikringen, idet bidragenes størrelse er fastsat på grundlag af den oppebårne pension, og at det har til formål at supplere alderdomsydelserne og på den måde medvirke til betaling af bidragene til sygeforsikringen med det formål at lette den byrde, som disse bidrag udgør for pensionsmodtageren.

41 I modsætning til hvad LVA har gjort gældende, kan det omtvistede tilskud ikke kvalificeres som en ydelse ved sygdom i forordning nr. 1408/71's forstand. Således som også Movrin og Kommissionen med rette har anført, bliver det nævnte tilskud ikke udbetalt i tilfælde af sygdom, dvs. efter at forsikringsbegivenheden er indtrådt, men tilskuddets betaling er en betingelse for en sådan ydelse. Et tilskud kan ikke, når det dækker en del af sygeforsikringsbidraget, udgøre en ydelse fra den samme forsikring (jf. Aulich-dommen, præmis 7).

42 Endvidere må den af den tyske regering fremførte argumentation ligeledes afvises, for så vidt det gøres gældende, at de beløb, der betales af pensionsforsikringen til sygeforsikringen, ikke skal betragtes som en »ydelse« i den betydning, dette begreb har i artikel 1, litra t), i forordning nr. 1408/71, eftersom pensionsforsikringen i tilfælde af en tvungen sygeforsikring ikke betaler sin del af bidraget til den pensionsberettigede, men direkte til sygeforsikringsinstitutionen (§ 255 i SGB V).

43 Det bemærkes herom, at artikel 1, litra t), i forordning nr. 1408/71 omfatter tillæg til pensioner og renter og udtrykkeligt nævner »udbetalinger, der foretages som refusion af bidrag«. Således som Kommissionen med rette har understreget, ændrer den omstændighed, at disse udbetalinger sker direkte til sygeforsikringsinstitutionen i stedet for til den pensionsberettigede, der er forsikret under den omhandlede tvungne sygeforsikringsordning, ikke noget ved det afgørende forhold, at disse betalinger foretages til fordel for den pensionsberettigede og virker på den måde, at de forhøjer hans pensionsbeløb med det formål at udligne hans byrde som følge af bidragsbetalingen. I øvrigt ville det, hvis man accepterede den tyske regerings argumentation, som Movrin med rette har anført, blive muligt at undlade at anvende princippet i artikel 10, stk. 1, i forordning nr. 1408/71 om, at ydelser skal kunne »eksporteres«, når blot ydelserne ikke betales til den ydelsesberettigede, men derimod direkte til sygeforsikringsinstitutionen, som har krav på de bidrag, som tjener til betaling af ydelserne.

44 Det følger af det ovenfor anførte, at et tilskud som det, der er omtvistet i hovedsagen, for så vidt som det fremtræder som en forhøjelse af pensionen (jf. bl.a. den ovenfor nævnte dom i Giletti-sagen, præmis 14), udgør en kontantydelse ved alderdom i den i artikel 10, stk. 1, i forordning nr. 1408/71 anvendte betydning, og at det efter denne bestemmelse skal kunne eksporteres, når der ikke er fastsat særregler i forordningens bilag VI's forstand, som kan føre til, at denne bestemmelse ikke kan anvendes.

45 Som følge heraf kan en person, der befinder sig i Movrin's situation, ikke fratages retten til det omtvistede pensionstillæg, blot fordi han ikke længere har bopæl i den medlemsstat, som er debitor for den nævnte ydelse.

46 Den tyske regering har gjort gældende, at Kongeriget Nederlandene med urette tager det pensionsbeløb i betragtning, der skal betales i henhold til lovgivningen i andre medlemsstater, med henblik på finansiering af den nederlandske sygeforsikring. Sagsøgeren i hovedsagen, Movrin, var således forpligtet til i overensstemmelse med Ziekenfondswet (den nederlandske lov om sygeforsikring) i det år, hvor han indgav sin ansøgning, hvilket skete i 1996 — ud over grundbidraget på 7,4% af hans nederlandske pension — at betale et supplerende beløb svarende til 5,4% af alle yderligere indtægter, herunder den lovpligtige tyske pension.

47 Den tyske regering har anført, at det er uforeneligt med bestemmelserne i artikel 33 i forordning nr. 1408/71 at tage hensyn til pensioner, der haves krav på i henhold til lovgivningen i andre medlemsstater, med henblik på finansiering af sygeforsikringen. En ulovlig foranstaltning af denne karakter kan ikke hjemle en forpligtelse for den tyske institution, som udbetaler den pension, på grundlag af hvilken der opkræves bidrag, til at betale en ydelse i form af et tilskud til betaling af bidragene.

48 Det skal med hensyn hertil alene bemærkes, som Kommissionen med rette har gjort det, at selv om det antages, at den nederlandske lovgivning strider mod artikel 33 i forordning nr. 1408/71, vil denne omstændighed ikke under nogen omstændigheder kunne rejse tvivl om det princip, som er fastslået i forordningens artikel 10, hvorefter kontante alderdomsydelser, der er krav på i henhold til lovgivningen i en medlemsstat, kan eksporteres.

49 Den tyske regering har endvidere gjort gældende, at ydelsen af det i hovedsagen omhandlede tilskud i alle tilfælde er udelukket i en sag som Movrin's, hvor det bidragsbeløb, som han af sin tyske pension skal indbetale til den nederlandske sygeforsikring (5,4%), er lavere end det beløb, som han ville have været forpligtet

til at indbetale af sin tyske pension (ca. 7%), hvis han havde haft bopæl i Tyskland og havde været tvungent forsikret i KVdR. Hvis dette tilskud blev ydet, ville det være ensbetydende med, at Movrin ville få en uberettiget fortrinsstilling i forhold til en pensionist omfattet af KVdR, hvilket ikke ville være rimeligt.

50 Movrin har heroverfor gjort gældende, at den tyske regering ikke har taget hensyn til det bidragsbeløb på 7,35%, som også er beregnet på grundlag af de nederlandske og tyske pensioner, og som han skal betale i henhold til den almindelige nederlandske lov om ekstraordinære udgifter ved sygdom. Sammenfattende kan det fastslås, at han til sin sygeforsikring i Nederlandene betaler langt mere end den tyske sats på 7%.

51 Selv om det antages, at den forsikrede, som den tyske regering har gjort gældende, kan befinde sig i en situation, der er fordelagtig sammenlignet med situationen for en pensionist, som altid har haft sin bopæl i Tyskland, er dette ikke en følge af fællesskabsrettens fortolkning, men af det nugældende system, der, når der ikke findes en fælles ordning for social sikring, hviler på en simpel koordination af de ikke harmoniserede nationale lovgivninger (jf. bl.a. dom af 10.11.1971, sag 27/71, Keller, Sml. 1971, s. 235, org. ref.: Rec. s. 885, præmis 13, og af 13.10.1977, sag 22/77, Mura, Sml. s. 1699, præmis 10).

52 Herefter skal det forelagte spørgsmål besvares med, at artikel 1, litra t), og artikel 10, stk. 1, i forordning nr. 1408/71 skal fortolkes således, at et i en medlemsstats lovgivning hjemlet tilskud til betaling af bidragene til en sygeforsikring som det i hovedsagen omhandlede udgør en kontantydelse ved alderdom i disse bestemmelsers forstand, som den, der er berettiget til en alderspension i henhold til de nævnte regler, kan gøre krav på, selv om han har bopæl i en anden medlemsstat, hvor han er omfattet af en tvungen sygeforsikring.

Sagens omkostninger

53 De udgifter, der er afholdt af den tyske regering og af Kommissionen, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke erstattes. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

vedrørende det spørgsmål, der er forelagt af Sozialgericht Münster ved kendelse af 26. januar 1999, for ret:

Artikel 1, litra t), og artikel 10, stk. 1, i Rådets forordning nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for

Fællesskabet, som ændret og ajourført ved Rådets forordning (EF) nr. 118/97 af 2. december 1996, skal fortolkes således, at et i en medlemsstats lovgivning hjemlet tilskud til betaling af bidragene til en sygeforsikring som det i hovedsagen omhandlede udgør en kontantydelse ved alderdom i disse bestemmelsers forstand, som den, der er berettiget til en alderspension i henhold til de nævnte regler, kan gøre krav på, selv om han har bopæl i en anden medlemsstat, hvor han er omfattet af en tvungen sygeforsikring.

Moitinho de Almeida Schintgen Gulmann

Puissochet Skouris

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 6. juli 2000.

R. Grass

Justitssekretær

J.C. Moitinho de Almeida

Formand for Sjette Afdeling